

skupnega združenja in da določijo dan velike skupščine Vseslovenskega učiteljskega, ki se bo vršilo letos v Poznaju na Poljskem. Opaža se, da je med gorinavadenimi zastopniki, ki se udeležijo sestanka, prazno eno mesto, a upajamo, da se bo tudi ta sen kaj kmalu uresničil in da bodo imela učiteljska združenja vseh slovenskih držav skupno združenje. — Tovariši, pripravite se za to skupščino, da bode udeležba tudi z naše strani častna za uresničanje te velike ideje.

— **»Nemška šola in sporazum med narodni«.** Udruženje francoskih učiteljev (Syndicat National des Instituteurs Français) je povabil nemško pisateljico Lujizo Müller na predavalno potovanje po vsej Franciji. V 12 francoskih mestih, nazadnje v Parizu, je imela predavanje o važnem predmetu: »Nemška šola in sporazum med narodni«. Po poročilih francoskih listov so imela ta predavanja zelo velike uspehe ne samo za predavateljico, ki je imela svoje govore v francoskem jeziku, temveč še bolj za sporazum med narodni, ki se ma je posvetila Lujiza Müller. Na koncu svojih predavanj je čitala lepi predgovor Fritza Stahla k njegovi knjigi »Paris als Kunstwerk«, katerega je sama prevedla v francoščino. Ta slovstvena oporoka moža, ki je razumel Francijo in ljubil Pariz, je napravila povsod globok vtis. Udruženje francoskih učiteljev je prosilo predavateljico, na bi pozneje svoje govorniške turneje ponovila. — P. V. B.

— **Novi razredi.** Ministrstvo prosvete je odobrilo otvoritev novega tretjega razreda na šoli v Mekinjah pri Kamniku in 4. razreda na šoli v Cezanjčevih pri Ljutomeru.

— **Glede odtegljajev za naturalna stanovanja učiteljem in šolskim upraviteljem v srezih Smarje, Ljutomer, Prevalje in Celje** se sporoča po informaciji na merodajnem mestu, da so se seznanili učiteljsva z naturalnimi stanovanji poslali računovodstvu s predlogom, da neupravičeno izvršene odtegljaji (šolskim upraviteljem, ki so zapisnikarji pri krajevnih šolskih odborih) ustavi in zneske vrne. Pričakuje se, da se še tekom tega meseca ta zadeva uredi. Zato ni potreba nikomur vlagati radi tega še posebnih prošelj.

— **† Mira Pucova.** V četrtek 31. januarja je umrla v Ljubljani tovarišica Mira Pucova. Prezgodnja smrt je zopet posegla v naše vrste in nam iztrgala aktivno tovarišico. Pokojnica je bila rojena 3. avgusta 1882. Službovala je dolgo vrsto let na Štajerskem, in sicer v Št. Janžu na Vinski gori, nato v Smartnem ob Paki in v Celju. Leta 1921. je prišla v Ljubljano, a ni ji bilo usojeno, da dokonča svojo službeno dobo. Bridka smrt jo je dohitela sredi neumornega dela. Naj mirno počiva v preranem grobu! Njenim sorodnikom naše sožalje!

— **Praznovanje Strossmayerjevega rojstnega dne** se je v mariborski oblasti izvršilo 4. t. m. zelo različno. Šole nekaterih srezov so imele mašo in prosto pouka, drugi srezji so imeli pouk. Da, niti v posameznih srezih ni bila proslava enotna, ker so imele nekatere šole pouk, druge pa prosto. Kljub raznim pravilnikom in dodatkom si učiteljsvo še sedaj ni docela na jasnem. Zato prosimo, da šolska oblast jasno in določno odredi, kako in kaj naj se praznuje. Neenotnost, kakor se je pokazala pri proslavi Strossmayerjevega rojstnega dne, škoduje ugledu.

— **Karta zgodovinskega razvoja kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 1804.—1918.** Priredil A. Zavrl. Odobrilo ministrstvo prosvete z odlokom S. N. br. 19.324 od 21. junija 1928. Merilo 1:1.250.000. V dveh izdajah. Priročna izdaja v cm 43x50, stenska izdaja v cm 25x110. Založila Oblastna zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani, tiskala Jugoslovenska tiskarna v Ljubljani. Cena priročne izdaje 8 Din, stenske izdaje na platnu s palicami 280 Din. Priročna karta je že izšla in se dobiva pri Oblastni zalogi in po vseh knjigarnah, stenska pa izide koncem februarja 1929. Karta obsega zgodovinski razvoj samo od leta 1804. dalje, ko je bila po srbskem vstanku dana prva osnova za svobodno narodno državo. Tu torej prireditelj začenja in prinaša za Srbijo v posebni barvi takratni beograjski pašaluk, v drugi barvi pridobitve iz let 1833., 1878., 1913. in po letu 1918. Na sličen način ima za Črno goro najprej njen obseg leta 1804., nato pa pridobitve iz let 1859., 1878. in 1913. Na ozemlju bivše Avstro-Ogrske ima zaznamovane Ilirske provincce, Vojno krajino, Srbsko vojvodino, Avstrijsko-ogrsko kronovine, pridobitve iz leta 1878. in 1918. osvobodeno ozemlje. — Na karti so dalje označena vsa važnejša bojišča v tej dobi, sedanja državna meja, meje bivše kraljevine Srbije in Črne gore ter meje Avstrijsko-ogrskih pokrajin. Karta je vsebinsko zelo bogata, brez vsakih nepotrebnih podrobnosti in zelo pregledna. Posamezne pridobitve in ozemlja so podana v Srbiji v polnih barvah, drugod so označena zelo vidno po takratnih mejah. Karta je v prvi vrsti namenjena šolam: srednjim, meščanskim, osnovnim in strokovnim kot pomoč pri zgodovinskem pouku. Vsaj doslej nismo imeli nobene takega pregleda, tako da je karta izpolnila občutno vrzel. Historični atlanti, ki so sedaj pri nas v rabi, so prav z ozirom na našo državo polni nedostatkov in večinoma razvoja preteklega stoletja, za nas najvažnejšega, sploh ne upoštevajo. Tudi cena jim je tako visoka, da se ne morejo splošno uporabiti. Vsemu temu odpomore naša karta. Oziroma se samo na to, kar je za nas najvažnejše,

in cena priročne karte, ki prihaja za učence v poštev je tako nizka, da jo bo zmozel sleherni učenec kakršnekoli šole. Pa tudi vsem prijateljem domače zgodovine bo karta prav prišla.

— **»Čemu enostavno, ako gre komplcirano«.** — **»Češke šolske knjige«.** — Zaradi nujne objave pravil »Učit. gosp. poslovalnice« smo morali odložiti več člankov, ki so bili namenjeni za današnjo številko.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je edina družba, ki podpira šolstvo in obmejno učiteljsvo. Kaj ste storili za njo? Ali ste poskusili obuditi domačo C. M. podružnico? Pomagajte ji, da vam pomore!

Obleke kemično čisti, barva, plišira in lika tovarna JOS. REICH.

Samo predsodek je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočih rodlinah uživajo ŽIKO brez primise zrnatih kave v popolno zadovoljnost. Seveda je pa treba pri nakupu paziti izrecno na ime »ŽIKA«, ki je zakonito zavarovano.

Dr. G. PICCOLI — lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

želočno tinkturo
Naročila točno po povzetju

Priporočam se za vsa slikaraka in fotografaka dela, povečane slike, pokrajinske razglednice, skupne šolskih otrok, legitimacije i. d. Slikat grem tudi na deželo. Učitelji in dijaki popust. Zahtevajte cenik.

Foto „REKORD“ Joško Šmuc, Ljubljana, Poljanska c. 12

Učiteljski pravnik.

— **Š izračunanje razlik.** Odgovor tov. P. S. iz M., ki piše: »Računovodstvo je izračunalo, da imam po splojenih 35. oziroma 37. letih službovanja zapolno do sledeče razlike:

7x1550=50 Din	10.853:50 Din
manj 7x 450= »	3.150= »
	7.703:50 Din
	predujem 1.600= Din

Prejem čiste cele razlike . . . 6.103:50 Din

Navedlo je letno sistem. plačo dne 1. septembra 1923. l. 5400 Din, a v tabeli čitam le 5000 Din. Zakaj?

Res imam v dekretu kot doplačilo navedenih 400 Din, a eden jih prišteje, drugi pa ne.

Dalje razvidim iz tabele, da znaša cela čista razlika za deželo 6339:83 Din, a ne 6103:50 Din, kakor je navedlo v prijavi računovodstvo.

Ali je v osnov. in polož. plači 1. oktobra 1923 v znesku 18.606 Din tudi že vračunanih 15%?

Neki upok. tovariš s polnimi službenimi leti celo trdi, da imamo taki z dežele dobiti čez 7000 Din razlike.

Kdo ima torej za nas s polnimi (35) leti prav? Ali računovodstvo, ali navedena tabela, ali tovariš z dežele?

Prosim, da se končno navede čista razlika s 15%, do katere ima učitelj z dežele pravico s polnimi (35) službenimi leti.

Odgovor: Prav ima le računovodstvo, ki je vzelo pri izračunanju razlike v poštev plačo, ki ste jo uživali 1. sept. 1923, 5400 Din in osn. plačo s 15% 12.006 Din ter polož. plačo 6600 Din, skupaj 18.606 Din, ki ste jo uživali 1. oktobra 1923. Razlika med staro in novo plačo je torej: (1550:50 Din — 450 Din) x 7 = 7703:50 Din manj predujem 1600 Din = 6103:50 Din na deželi in 5903:50 Din v mestih, kjer je znašal predujem 1800 Din. Razlika med 6339:83 pravilno 6336:83 Din in 6103:50 Din tvori doplačilo (400:12)x7 = 233:33 Din.

V tabeli, ki je bila namenjena za izračun razlik v akt. službi se nahajajočih tovarišev (ic), je označena le plača 5000 Din, ker ni danes nobenega tovariša več v aktivni službi, ki bi bil imel na dan prevedbe 32 let službe in ki je užival plačo 5400 Din. V toliko je tabela pomanjkljiva, ker bi se bil moral vzeti v njej tudi primer s plačo 5400 Din, ki pride v poštev za izračun razlike upokojenih tovarišev z 32letno službeno dobo na dan 1. sept. 1923.

— **Zaradi smatranja za siromašno osebo** sem se obrnil na finančno ravnateljstvo in dobil sledeči odgovor: »V zmislu člena 5. točke 6. zakona o taksah in pristojbinah se ne smatrajo za siromašne osebe oni, ki plačajo na leto več nego 10 Din neposrednega davka. Ker je uslužbenki davek neposredni davek, nimajo pravice do taksnihagodnosti zaradi siromaštva delavci, ki plačujejo na leto več nego 10 Din službenega davka.« Ker znaša najmanjši službeni davek (davek od dohodkov nesamostalnega dela in dohodkov) manj 4 Din mesečno, bodo morali otroci delavcev »izkaze« kolkovati. — A. M.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:
= **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO UJU** zboruje v soboto dne 16. februarja 1929 na Jesenicah v osnovni šoli ob 10. uri z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARENBERŠKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor dne 12. januarja 1929 v Marenbergu.

Situacijsko poročilo: Učiteljsva je v okraju 42, včlanjenega je 39, navzočih 22, t. j. 56:5%. (Udeležba slaba radi vremenskih neprilik.)

I. Tovariš predsednik pozdravi ob otvoritvi občnega zbora navzoče, imenoma pa pozdravi novovstopivše člane Podbojevo, Korberja in Miklavca ter jim želi, da se kar najprijetneje počutijo med nami. Posebej pa še pozdravi tovariša Hrena, ki je po dolgem času zopet prihitel med nas, kjer se je boril ob času prevrata za dobrobit slovenske stvari.

II. Došli dopisi so se obravnavali in vzeli na znanje.

III. Poročilo o seji širjega sosveta se odobri, kakor tudi postopanje delegata, ki je med drugim glasoval proti enkratnemu prispevku za zgradbo učiteljskega doma v Beogradu. — Tovariš Hren da svoje mnenje glede tega ter priporoča društvu, da ta prispevek plača. Tovariš Juranič omenja, da je društvo o tem že sklepalo, da tega prispevka ne priznava in ga zaradi tega tudi ne plača. Pri glasovanju je večina članstva ponovno odločila, da tozadevnega prispevka ne priznava. (Po sklepu seje širjega sosveta morajo plačati ta prispevek vsi člani. — Op. pov.)

IV. Predavatelj tov. Terčak naglašava v referatu nujno potrebo po reformi našega šolstva, zlasti kar se tiče svobode in prostosti učiteljeve pri pouku, zakaj le od te zavisijo res pozitivni uspehi, ker le takrat dobi učenec splošno znanje, ki ga potrebuje v poznejši dobi. Med nas je prišla nova doba, ki zahteva spoštovanje do dela, ker to je socialna nujnost. Šola naj vzgaja prvo ljudi v ljudi — poudarja socializacijo šole ter reformo učiteljskih, ki v nobenem oziru ne odgovarjajo duhu časa in mentaliteti naše dobe.

V. Poročilo funkcionarjev.

Tajniško poročilo je v odsotnosti tajnice prečitala tovarišica Vobovnikova. — V zadnjem poslovnem letu je društvo imelo tri odborove seje, zborovalo se je trikrat, a je tretje zborovanje na Kapli radi vremenskih neprilik odpadlo. Obisk zborovanj je bil povprečno 65:5%; bil bi seveda lahko boljši, če bi se vsi člani zavedali svojih stenoških dolžnosti. — V preteklem šolskem letu je imelo društvo 45 članov; med letom se jih je preselilo 21, na novo pa jih je došlo 15, dočim se vodijo trije člani abstinenco. — Za kroške vlada med učiteljsvom premalo navdušenja. Res je, da leži krivda tudi v težkih terenskih razmerah, toda mnenja smo, da je od poverjeništvadirigirana snov nepraktična, dasiravno ne zanikamo, da bi bila nepotrebna. Zahtevamo svobode in proste roke pri izbiri snovi! — Na rednih zborovanjih se je referiralo: nadzornik Močnik:

»Sestava podrobnih učnih načrtov«, tov. Hudalet: »Reforma šole«, ter tov. Terčak: »Učitelj in javno življenje«.

Blagajnik poroča, da je bilo v preteklem letu 5166:11 Din prejemkov ter 5607:5 Din izdatkov, torej primanjkljaja 461:39 Din. — Članarina ostane ista kakor v preteklem letu, t. j. mesečno 17 Din. — Blagajnik še opozori članstvo na to, da se smatra vsakega kot člana tako dolgo, dokler pismeno ne javi izstopa ali preselitve, kar se vzame na znanje. — Pregledovalki računov, tovarišici Poharjeva in Vidmarjeva, sta pregledali račune ter jih našle v najlepšem redu, nakar sta predlagali blagajniku kakor celokupnemu odboru absolutorij, ki je bil sprejet.

VI. Sklicatelj samoizobraževalnih krožkov poročajo, da je delo v njih zelo zaostalo, ker je med članstvom premalo aktivnosti.

VII. Volitve. Volitev predsednika in podpredsednika se je vršila z listki, medtem ostali odbor z vzklikom. Rezultat je sledeči: predsednik Stane Terčak, podpredsednik Karl Vollmaier, Odbor: Vidmarjeva, Lešnik, Golob, Pertot in Miklavc. Namestniki: Suša, Vobovnikova in Poharjeva. Pregledovalca računov: Setina in Germovšekova.

+ **SVETOLENARSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 12. decembra 1928 pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

V okraju je 47 učiteljskih moči; včlanjenih je 45 plus 4 upokojenci; radi slabega vremena navzočih 15, t. j. 30:6%.

I. **Situacijsko poročilo:** Tovariš predsednik prisrčno pozdravi navzoče, ki so se kljub slabemu vremenu udeležili zborovanja ter s tem pokazali svojo stanovsko zavest. Nato čestita tov. Matelihu k premetitvi ter tov. Vižintinu in tov. Lužarjevi k srečno prestalemu usposobljenostnemu izpitu. Preide se k čitanju dopisov.

O seji širjega sosveta poverjeništvu UJU Ljubljana na Zidanem mostu dne 8. decembra je poročal tov. Velnar.

Sledilo je tajniško poročilo, katero se je vzelo na znanje.

O finančnem stanju društva je razpravljal tov. Baša. Prosi, da pošljejo tovariši in tovarišice mesečno članarino točno in dosledno, da ne bo nerada in nepotrebne dela.

II. **Samoizobražba:** Tovariš Golež prost sklicatelj samoizobraževalnih krožkov, da mu pošljejo svoja poročila o sestankih, ker drugače ne more referirati na društvenih zborovanjih o samoizobraževalni akciji.

III. **Reforma šole:** Pogovorilo se je Mazovo računalo. Kar se tiče nabave računala, je bilo učiteljsvo mnenja, da mu manjka nazornosti, pač pa se goji v veliki meri mehanizem in podpira marsikateremu učencu lenobo. Zeleti pa bi bilo, da bi se izdelalo po istem sistemu veliko računalo, katero bi služilo kot nekaka kontrola.

IV. **Izvenšolsko delo:** Ker ni bil navzoč tov. referent, je poročilo odpadlo.

V. **Predlogi in slučajnosti:** Glede odgovora na zadnje okrožnico poverjeništvu UJU Ljubljana, se pooblasti društveni odbor.

Šivalni stroji
izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. — 15 letna garancija. — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.
Pisalni stroji ADLER. — Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria, Waffner (Orožno kolo). — Pletilni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev.
Daje se tudi na obroke. — Ceniki franko in zastonj.

IVAN JAX I SIN
Ljubljana, Gosposvetska c. 2.

Knjigarna, umetnine, muzikalije Goričar & Leskovšek * Celje
Zaloga papirja i pisalnih potrebščin

prilporeča bogato zalogo šolskih učil kakor:
Slike stenske iz zoologije, zgodovine, zemljepisja, anatomije, matem. geografija, prva pomoč, etnografija, itd. Učila za demonstriranje iz fizike, optike, mehanike, kemije itd., razne preparate ptic, živali, naravoslovstva. Kosmos Baukasten, Elektrotehnika, optika, mehanika, kemija, dalje šolski stenski zemljevidi na platnu s palicami solidno izdelani. Slike našeg Jadrana dve serije po 6 slik napete, serija Din 180.

Zahtevajte specialne sezname učil.

RESTAVRACIJA »NOVI SVET«
V LJUBLJANI, GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 14.

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna i solidna.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 15
DEŽNIKI
Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 2.282.

FRANJO PETEK
konservatorist
JULKA HLADNIK
učiteljica
zaročena
Sv. Jedert nad Laškim
27. januarja 1929

KROJAŠKI ATELJE
Fran Iglič
Ljubljana
Slomškova ulica št. 1

FOTO APARATE
in potrebščine stalno v zalogi.
Drogerija A.Kanc, sinova Ljubljana, Židovska ulica 1 in drogerija Wolfram, nasled. M Kanc, Maribor, Gosposka 33

Ob izplačilu razlik nakažite „Učiteljskima domovoma“ v Ljubljani in Mariboru kak dar ali pristopite kot član!